

# DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **10 str.** Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł. Koszów w redakcji nie zwraca  
Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza  
Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11  
Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 Lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok IV. Toruń, czwartek 3 listopada 1932 Nr. 253

## Rękawica Papenowi

### Kraje związkowe Niemiec przygotowują się do wspólnej akcji przeciw rządowi Rzeszy

Berlin, 2. 11. (PAT). Z powodu nieobecności szeregu ministrów dawnego rządu pruskiego, zajętych agitacją wyborczą, zapowiedziano a wczoraj posiedzenie rządu pruskiego zostało odroczone.

Przedmiotem przyszłych narad będzie przede wszystkim sprawa przygotowania się do wspólnego wystąpienia z krajami południowo-niemieckimi na komisji konstytucyjnej rady państwa Rzeszy przeciwko ostatniemu zarządzeniu rządu Papena. Komisja ta na żądanie gabinetu Brauna zwołana została na czwartek, dnia 3 bm.

Przedstawiciele Prus krajów południowo-niemieckich rezygnują narazie z odwoływania się ponownie do trybunału Rzeszy, pragnąc w ten sposób walkę swoją z rządem Papena przenieść na teren rady państwa Rzeszy, gdzie rozstrzygać będzie komisja konstytucyjna. Krajowe związki zamierzają na znak protestu przeciwko odrzuceniu rady państwa Rzeszy na wniosek rządu pruskiego, wzywając do wycofania się rządu Papena, pragnącemu za wszelką cenę uniknąć dyskusji publicznej na temat ostatnich uchwał zarządzeń przed wyborami do Reichstagu. Jednocześnie zebrać się ma gabinet Rzeszy dla zdecydowania m. in. szeregu niezałatwionych kwestyj gospodarczych. W posiedzeniu tem poraz pierwszy wezmą udział mianowani ministrowie bez teki, pełniący funkcje kierowników ministerstw pruskich.

Berlin, 2. 11. (PAT). Nastroje w Bawarii przeciwko rządowi Papena przybierają coraz bardziej wrogi charakter. Wyraz te-

mu dał premier bawarski Held w swym przemówieniu, wygłoszonym na zebraniu w Stuttgartu. Rząd Papena podważając instytucję rady państwa Rzeszy jest grabieżem samodzielności krajów związkowych — oświadczył mówca. Polityka jego zmierza do wydania narodu niemieckiego na pastwę żadnej władzy oligarchji. Hugenberg

ga mówca nazwał złym duchem narodu niemieckiego. Ostatnia nominacja ministrów w pruskim rządzie sprzeczna jest z konstytucją i nastąpiła wbrew woli Bawarii, Rząd centralny wyraźnie dąży do spruszczenia całej Rzeszy. Zupełnie straciłem zaufanie do gabinetu Papena — oświadczył premier Held.

## Niemcy znużone są wyborami

### Agitacja przedwyborcza — przybiera na sile

Berlin, 2. 11. (PAT). Agitacja przedwyborcza przybiera na sile dopiero w ostatnich dniach. W całym kraju toczy się zaciekle kampania agitacyjna.

Na wiecach, urządzanych masowo przez wszystkie stronnictwa w pałacu sportowym wystąpią główni przywódcy obozów politycznych. Wczoraj przemawiał komunista Thaelman, jutro mówić będzie Hitler, we czwartek wystąpi Hugenberg.

Mimo widocznego wyczerpania kas partyjnych wydatkami w poprzednich wyborach, stronnictwo narodowo-socjalistyczne nie szczędzi kosztów, ani sił, aby akcją wyborczą przelicytować inne partje. Przy zdobywaniu odpowiednich funduszy hitlerowcy nie przebierają w środkach. Niemal przy wszystkich

naróżnikach ulic członkowie szturmówek kwęstuja na fundusz wyborczy.

Kancelarz Papen jest przedmiotem niezwykłe ostrych ataków ze strony całej opozycji, która zapowiada rychłe jego obalenie.

W szerokich masach społeczeństwa ujawnia się natomiast już dziś znużenie wyborami, co niechybnie wpłynie na frekwencję w wyborach.

W kołach politycznych oświetlają, że rząd Papena mimo silnego poparcia, jakie zapewnia mu prezydent Hindenburg, w ostatnim czasie popełnił szereg fałszywych kroków, które odbić się muszą ujemnie na szansach stronnictwa, popierającego go, a głównie niemieckonarodowych.

## Nowe zaburzenia bezrobotnych w Londynie

### Szarża policji — Incydent w Izbie gmin

Londyn, 2. 11. (PAT). Około godz. 8 wieczorem wokół parlamentu zgromadził się tłum, złożony z 5.000 ludzi, który zaczął napierać na otaczającą szereg gmach parlamentu policję. Wówczas z bocznych ulic rozpozęła się szarża policji na koniach, która w ciągu kilku minut rozproszyła tłum, wypierając go za most Westminsterki na drugą stronę Tamizy.

Równocześnie na galerji izby gmin zaszedł incydent. Mianowicie jedna ze znajdujących się na galerji osób zaczęła wznosić okrzyki

antyrządowe. Demonstranta natychmiast usunięto z galerji i aresztowano.

Delegacja, złożona z 4 bezrobotnych została przyjęta przez lidera Labour Party Lansbury'ego i oświadczyła mu, że poważna grupa bezrobotnych postanowiła uniezależnić się od będącego pod wpływami komunistów związku i stworzyć własną radę bezrobotnych, która pragnie współpracować z Labour Party w kierunku uzyskania poprawy bytu bezrobotnych środkami legalnymi.

## „Faszystowski rząd polski zamierza okupować Gdański Klajpedę“

### Brednie komunistów paruskich

Paryż, 2. 11. (PAT). Na wien komunistycznym, odbytym wczoraj w Paryżu generalny sekretarz niemieckiej partji komunistycznej Thaelman wygłosił przemówienie, w którym wystąpił gwałtownie przeciwko traktatowi wersalskiemu, atakując równocześnie niemieckich socjal-demokratów, których podpisy figurują na tym traktacie. Po przytoczeniu kilku wspomnień komuny paryskiej, mówca wystąpił z napaścią „na faszystowski rząd pol-

ski, który zamierza okupować Gdańsk i Klajpedę w porozumieniu z francuskim imperjalizmem“.

Mówca chce pozatem przywrócić wolność narodową kolonjom niemieckim pozostającym „pod uciskiem imperjalizmu włoskiego“ oraz zażądał dla mas robotniczych Alzacji i Lotaryngji, prawa do wydecydowania przez nich samych o swoim losie łącznie z prawem oderwania się od Francji.“

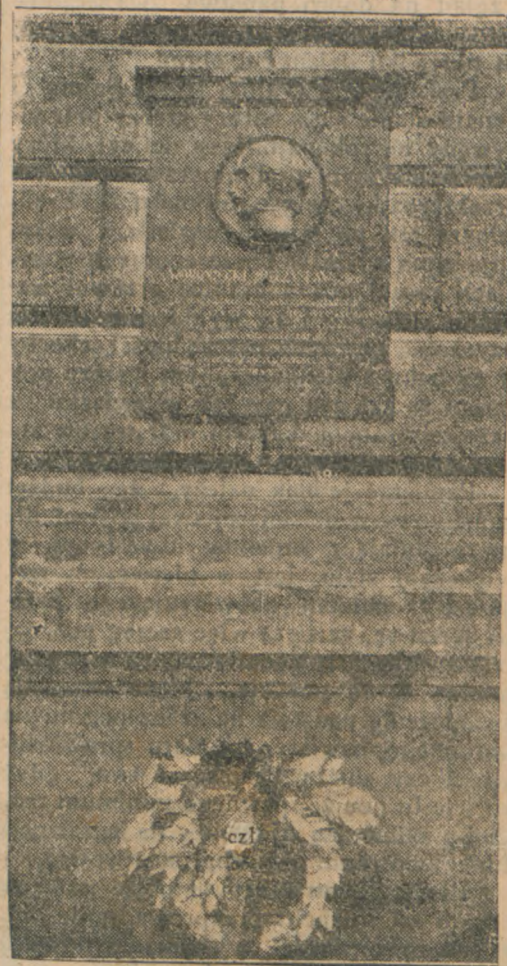
## P. Lamnot-Belin ambasador Stanów Zjedn. w Warszawie

Waszyngton, 2. 11. (PAT). Oficjalny komunikat Białego Domu donosi, że p. Lamnot-Belin, jeden z wyższych urzędników departamentu stanu w Waszyngtonie mianowany został ambasadorem Stanów Zjedn. w Warszawie.

Nowy Jork, 2. 11. (PAT). Nowo mianowany ambasador Stanów Zjedn. A. P. w Warszawie p. Ferdynand Lamnot-Belin urodził się w Scranton w stanie Pensylwania w r. 1881,

pracował w departamencie stanu. W r. 1920 został sekretarzem poselstwa w Konstantynopolu, w r. 1921 sekretarzem ambasady w Paryżu, w r. 1923 powrócił do Waszyngtonu, a w r. 1926 mianowany jest pierwszym sekretarzem poselstwa w Konstantynopolu, w r. 1928 sekretarzem ambasady w Londynie, w r. 1930 wraca ponownie do centrali, którą następnie opuścił, by zająć się sprawami majątkowymi.

## Uczczenie pamięci polskiego bohatera walk o wolność Węgier



W Budapeszcie odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci Mieczysława Woronieckiego, bohatera walk o wolność Węgier w r. 1849. Podajemy fotografię tej artystycznie wykonanej tablicy, ufundowanej przez Towarzystwo Węgiersko-Polskie.

## Wizyta Herriota w Hiszpanji i strajk studencki

Madryt, 2. 11. (PAT). Wizyta premiera Herriota dała asumpt hiszpańskim elementom opozycyjnym do manifestacji, mającej na celu wytworzenie trudności rządowi Azary. Pod pozorem, że rozmowy Herriota z premierem Hiszpanji mają charakter polityczny, czemu zaprzeczono kategorycznie, studenci madryccy zorganizowali burzliwą manifestację na wykładach, poczem ogłosili strajk studencki, aż do czwartku włącznie. Po wykładach miały miejsce manifestacje uliczne, natomiast madyrcka ludność zgutowała owację Herriotowi.

Madryt, 2. 11. (PAT). Hiszpańska rada ministrów przedstawiła premierowi Zamorze do podpisania dekret, przyznający Herriotowi order wielkiego krzyża republiki hiszpańskiej.

## Nowy gabinet estoński

Tallin, 2. 11. (PAT). Przesilenie rządowe zakończyło się wczoraj przez utworzenie nowego gabinetu pod przewodnictwem najstarszego z pośród mężów stanu estońskich Paetsa. Nowy Rząd składa się z przedstawicieli trzech wielkich stronnictw. Premier Paets, sprawy zagr. Rei — jeden z przywódców partji socjal-demokr., były premier, sprawy wewn. i sprawiedliwość Anderkopp — centrum, obrona narodowa generał Toenisson.

## Niemiec — podsekretarzem Ligi Narodów

Genewa, 2. 11. (PAT). Sekretarz generalny Ligi Narodów Drummond mianował podsekretarzem generalnym Trendelburga, byłego podsekretarza stanu w ministerstwie gospodarki Rzeszy. Nominacja ta wymaga jeszcze aprobaty Ligi Narodów.

## Polona znicze na grobie Nieznanego Żołnierza

Warszawa, 2. 11. (PAT). Wczoraj do wieczornym zwyczajem Związek Młodych Polaków w porozumieniu z oddziałem oddziałem Polskiego Towarzystwa Ojczyźnianym nad grobami bohaterów uczcił pamięć poległych żołnierzy, przynosząc oświecone pochodniami z cmentarza bohaterów Radzymińskich i zapalając nim cztery wieki znicze na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

## Polach Szczyplorna

Kalisz, 2. 11. (PAT). Wczoraj na polach tego obozu w Szczyplornie odbyła się tradycyjna uroczystość złożenia wieńców na groby zmarłych w obozie Legionistów. Jest to najstarsza tego rodzaju uroczystość na terenie obozu w Szczyplornie, gdyż dnia 27 bm. zwłoki zmarłych Legionistów przewieziono do specjalnego mauzoleum, wybudowanego na cmentarzu kaliskim.

## Śmierć znanego malarza

Paryż, 2. 11. (PAT). Wczoraj zmarł w Paryżu na udar mózgu znany malarz polski Adameusz Makowski w wieku lat 49. Zmarły był wychowankiem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych.

## Strajk w drukarniach gdańskich

Wczoraj wybuchł strajk pracowników drukarni we wszystkich drukarniach gdańskich. Wskutek strajku nie ukazały się żadne dzisiejsze. Pracownicy drukarni żądają podniesienia płac o 20 proc.



# „Nędza” niemiecka w świetle cyfr

## Kłamsiwo ma krótkie nogi

Kłamiwa propaganda niemiecka i przyjęty stale na zewnątrz ton jęków i narzekań na nędzę — sprawiły, że wiele umysłów zagranicą istotnie widziało w Niemczech jedynie 6 milionów bezrobotnych, 11 miliardów marek zapłaconych z tytułu odškodowań, krachy banków i deficyty miast i krajów, — a nie widziało 33 miliardów marek, wpakowanych w sześciu latach (1924—1929) tytułem inwestycji w każdą niemal dziedzinę gospodarstwa krajowego, nie widziało corocznych kilkunastomiljardowych budżetów państwowych Rzeszy i szastania pieniędzy na wszystkie strony przez Reich, kraje i gminy!

Dość już tej blagi!

Popatrzmy na oficjalne wykazy statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego Rzeszy Niemieckiej. Weźmy do rąk rocznik ostatni: za rok 1930-31. Popatrzmy na suche cyfry konsumpcji kilku artykułów i porównajmy je ze stanem z przed wojny, z okresu, jak wiadomo, rozkwitu gospodarki niemieckiej. Czy konsumpcja jest mniejsza, czy biedna ludność Niemiec musi się ograniczać? Niech odpowiedzą cyfry:

Rok	1913	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31
mięso	49.49	49.95	52.82	51.60	50.50
c.kier	18.99	23.02	23.86	23.22	
tytół	1.54	1.99	1.95	1.97	1.90
kakao	0.77	1.12	1.18	1.20	1.18
owoce pol.	4.44	6.72	7.85	7.76	9.92

Myślałby kto może, że ten rozmach Niemiec w dziedzinie gospodarczej ustąpił już dzisiaj, że po pozbyciu się odškodowań znacznie się oszczędniejsza gospodarka. Gdzież tam! Przeciwnie! Wszakże nowy „Arbeitsbeschaffungsprogramm” ostatnich dni przewiduje nowych 335 milionów wydatków, a kanclerz von Papen zapowiada 23 października br. w ostatniej mowie na zjeździe rękodzielniczym w Berlinie nowych 3/4 miljarda marek na roboty publicznej. A więc razem przeszło 2 miljardy złotych, więcej niż cały roczny budżet państwa polskiego! A tymczasem naprawdę po zbawiona kapitałów Polska zgłasza wypracowany w pocie czoła przez nasze ministerstwo robót publicznych kosztorys czterech nastu projektów najniezbędniejszych robót publicznych w Polsce w odpowiedzi na kwestionariusz Ligi Narodów — na sumę ogólną — 1.096.931.609 złotych! (Odpowiedź Ministra Robót Publ. R. P. z 15. 12. 1931 r. na okólnik Ligi Narodów).

### Rozwiązanie O. W. P. w województwie kieleckim

Wojewoda kielecki decyzją z dnia 28 października na zasadzie art. 3 ust. 2 przepisów tymczasowych o stowarzyszeniach i związkach w brzmieniu ustalonym dekretem z dnia 3 stycznia 1919 r. oraz na zasadzie art. 4 rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dn. 11 października 1928 r. o dekoncentracji niektórych kompetencji w zakresie administracji spraw wewnętrznych — zarządził rozwiązanie na terenie woj. kieleckiego organizacji p. n. Obóz Wielkiej Polski jako zagrażającej spokojowi i bezpieczeństwu publicznemu.

### Zła wola

W dniu 1 listopada upłynął jednoroczny rocznik zbrojenny, zainicjowany na zeszłorocznym zgromadzeniu Ligi Narodów przez włoskiego ministra Grandiego. Sekretarz generalny Ligi Narodów zwrócił się ostatnio do uczestników umowy rozejmowej z ankietą proponując przedłużenie rozejmu na okres dalszych czterech miesięcy. Według informacji z kół miarodajnych, rząd niemiecki nie odpowiedział na tę ankietę i nie zamierza wcale udzielić odpowiedzi zanim nie zostanie wyjaśniona kwestja równoprawienia Niemiec.

### Wagony restauracyjne polskiej konstrukcji

Na Dworcu Głównym w Warszawie w dniu 3 bm. odbędzie się uroczystość poświęcenia 10 nowych stalowych wagonów restauracyjnych Międzynarodowego Towarzystwa Wagonów Sympialnych, które zamówione zostały przez Towarzystwo w fabryce Cegielskiego w Poznaniu.

Część nowych wagonów restauracyjnych kursować będzie na polskich liniach kolejowych, część natomiast przeznaczona jest do użytku na liniach zagranicznych.

Mało tego! Gdy statystyki oficjalne Rzeszy wykazują, że Niemcy nie posiadają zupełnie gospodarstw rolnych powyżej 2000 hektarów, okazuje się z publikacji niemieckiego pisma „Aufbau”, że nie brak im kolosalnych wprost obszarów ziemi skomasowanych w jednym ręku. I tak:

Wilhelm II Hohenzollern — posiada — 97.043 hektarów, Christian Kreft, książę Hohenlohe — Oehringen — 48.221 ha, Książę Hohenzollern — Sigmaringen — 46.036 ha, Fryderyk książę Anhalt — Des-

sau — 39.300 ha, Fryderyk książę Stollberg — Wernigerode — 36.739 ha, Książę Ratibor — 31.128 ha, Fryderyk Leopold Pruski — 25.042 ha, jeden z „najuboższych” b. król saski, pozostawił umierając tylko — 21.945 ha.

„Aufbau” podkreśla, że „pocziwa republika Niemiecka była tak przewidująca dla swych dawnych monarchów i książąt, że jeszcze w roku 1925 pofalstowała dane statystyczne na korzyść „dobrze urodzonych” ziemian.

### Zjazd „Zrębu”



Na trzydniowe obrady zjazdu grupy „Zręb”, przybyło do Warszawy około 500 członków — nauczycieli. Zjazd otworzył i zagal p. minister WR. i OP. Jędrzejewicz, mówiąc o zasadach ideologicznych i organizacyjnych grupy „Zręb” która pracuje wydatnie na jednym z najważniejszych odcinków życia państwowego — na polu szkolnictwa i wychowania. Na ilustracji naszej: uczestnicy zjazdu, który odbył się w gmachu wzorowej nowoczesnej szkoły p. W. Schachtmajerowej.

## Zło przeminie, gdy złączy nas praca w spokoju i wzajemnym zaufaniu dla lepszego jutra

Prezes Centralnego Komitetu Oszczędnościowego Rzeczypospolitej Polskiej dr. Henryk Gruber, z okazji międzynarodowego „Dnia Oszczędności” oświadczył co następuje:

— Oszczędność w gospodarce państwa wej bierze swe źródło w oszczędności obywateli. Państwo jest i będzie odzwierciedleniem życia indywidualnego. Gdzie przeciętny obywatel dba o równowagę budżetu domowego, tam i budżet państwowy ma warunki odpowiedniej równowagi. Oszczędna gospodarka państwa przy oszczędnej gospodarce jednostki — oto przesłanki racjonalnie rozumianej oszczędności.

Byliśmy świadkami wielkich panik na świecie. Widzieliśmy jak walkły się instytucje i przedsiębiorstwa. Pytaliśmy się o powody i powiedziano nam, że to skutek złej gospodarki. Wynika stąd, że instytu-

cje, które gospodarowały dobrze, oparły się katastrofom.

Solidarny wysiłek moralny ogółu powinien być skierowany na oczyszczenie gospodarki światowej z niesumienności i nie doświadczenia. Wówczas skończy się panowanie paradoksu, który przez tyle lat trzymał na uwadze umysły ludzkości. Cóż bowiem, jeśli nie paradoks, było motorem wielkich panik, wywołując widmo najpierwotniejszej tezauryzacji, pomimo udoskonalonej techniki obiegu pieniężnego. Niemal wszystkie czynniki polityczne i gospodarcze świata musiały stanąć do walki z tą zbiorową psychozą. Z przyczyn bliżej nieokreślonych wycofano w ostatnim roku miljardy z obiegu światowego, jedynie pod wpływem strachu i zdenerwowania. Wprawdzie okazało się, że strach ma wielki oczy, ale pieniądź, który wyszedł z obiegu pogorszył

### Jak walczyć z kryzysem? Odczyt b. min. Matuszewskiego w Poznaniu

W wypełnionej po brzegi auli poznańskiej W. S. H. b. minister skarbu Ignacy Matuszewski, wygłosił odczyt na temat „Walka z przesileniem”.

Mówca podkreślił z naciskiem, iż walka z kryzysem w Polsce prowadzona przez rząd ujęta została w sposób dla naszych stosunków właściwy. Jakkolwiek nie daje on wielkiego i natychmiastowego efektu, to jednak zostanie przeprowadzony do zwycięskiego końca z nienaruszonym naszym aktywem, jakim jest przedewszystkiem stała waluta. Że tak się stanie i że przetrwamy ten najstraszniejszy w dziejach świata kryzys, to nie tylko dlatego, że rząd ma chęć i wolę, ale i dlatego, że złamano kilka lat temu kryzys demagogii polityczno-partycyjnej, która jest jedną z najpoważniejszych przeszkód w walce z kryzysem ekonomicznym we wszystkich państwach świata.

Odczyt min. Matuszewskiego wynagrodzono długotrwałymi owacjami, jako podziękę za niezwykle interesujące wywody.



### Organizacja administracji

W ostatnim „Dzienniku Usaw” ogłoszone zostało rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych w sprawie organizacji administracji na obszarze powiatu miejskiego w Gdyni.

Na czele powiatu w Gdyni stoi: według tego rozporządzenia urzędnik państwowy z tytułem „komisarz rządu w Gdyni”. Komisarz rządu załatwia sprawy administracji rządowej i komunalnej. W związku z tem komisarz rządu podzielony jest na wydziały, z których jeden załatwia sprawy z zakresu działania komisarza rządu, jako starosty grodzkiego, ino zaś — z zakresu działania komisarza rządu jako burmistrza, magistratu, or. przewodniczącego rady miejskiej.

Jednocześnie dowiadujemy się że w ciągu miesiąca rozpisanie zostaną wybory 10 członków nowej rady miejskiej. Po dokonaniu tych wyborów, minister spraw wewnętrznych zamianuje w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu 10 pozostałych członków nowej rady miejskiej miasta Gdyni.

### Zjazd rolników z całej Polski Na zakończenie Tygodnia Rolniczego

Na zakończenie Tygodnia Rolniczego, który odbędzie się w całej Polsce w okresie 6—13 listopada, Komitet Tygodnia zwołuje do Warszawy na dzień 13 listopada zjazd centralny na którym mają być skrytalizowane wyniki obrad, odbytych w tym czasie, zjazdów okręgowych i wojewódzkich w aktualnych sprawach organizacyjnych i polityki gospodarczej rolnictwa.

Prezydium komitetu na odbytem w tych dniach zebraniu, uchwalilo regulamin zjazdu centralnego, który przewiduje, że uchwały główne zjazdu będą uchwalone przez zebra- nę plenarną i obejmą postulaty oraz wytyczne działania dla dobra rolnictwa całego kraju, z pominięciem zagadnień dotyczących tylko niektórych dzielnic. Rezolucje „regionalne” zjazdu centralnego będą dotyczyły rolnictwa,

gospodarującego na terenie poszczególnych rejonów i mają być uchwalane przez komisję „regionalną”.

W zjeździe centralnym wezmą udział członkowie organizacji, wchodzących w skład komitetu „Tygodnia Rolniczego” lub ich stowarzyszonych. Prezydium zjazdu będzie się składało z członków prezydium komitetu Tygodnia Rolniczego z przewodniczącym i wiceprzewodniczącym komisji regionalnych.

Podkomisje regionalne zjazdu, do których wejdą po jednym przedstawicielu komitetów wojewódzkich, a tam, gdzie takich komitetów nie było, delegaci zjazdów wojewódzkich — ustalają projekty rezolucyj regionalnych na podstawie rezolucyj wojewódzkich. Rezolucje regionalne nie będą podlegały dyskusji na zebraniu plenarnym.

objektywny stan finansów światowych.

Przy tej sposobności muszę poruszyć kilka spraw dotyczących wyłącznie Polski.

Oczywista, że daleki jestem od twierdzenia, iż w tym światowym zespole zgrzytów i dysonansów, Polska jest wyspą szczęśliwych. Gdy jednak mówi się, że u nas jest lepiej i spokojniej, niż w wielu innych krajach, bo przedewszystkiem dlatego, że naród polski był jednym z pierwszych, który stanął do ciężkiego egzaminu powojennej gospodarki, i po wielkich trudach i przejściach pierwszych lat swej niepodległości nabrał doświadczenia i hartu. Oto jest częściowe rozwiązanie tajemnicy naszej odporności. Dziś łatwiej wydobywamy się z opresji, które dla innych narodów zdają się bez wyjścia.

Chciałbym również przypomnieć, że Polska była jednym z tych krajów, który pierwszy przystąpił do propagandy oszczędności. Spróbawwszy różnych złych i dobrych metod, przeszedłszy wiele uciążliwości, jedni z pierwszych zrozumieliśmy, że wtedy zło przeminie, gdy w spokoju i wzajemnym zaufaniu pracować będziemy dla lepszego jutra. Pracować — bez oglądania się na innych. Rozumiemy dobrze, że zagadnienie naprawy sytuacji, to w wielkiej mierze zagadnienie silnych nerwów i zdolności przetrwania.

Nasz złoty będzie tak długo dobrym pieniądzem, jak długo będziemy wierzyli w przyszłość naszego państwa, jak długo ostrożnie i mądrze będziemy gospodarowali.

Na barki nas Polaków włożono przez dzieje ogrom trudów. Współczesnemu pokoleniu przypadła w udziale praca pionierska. Musi ono budować dobrobyt dla przyszłych pokoleń, musi przekazać swym dzieciom w spadku gotowy aparat państwowej gospodarki.





# Walne zebranie Zw. Legionistów Polskich w Bydgoszczy

## Pod znakiem usilnej pracy dla Państwa

W ub. niedzielę odbyło się w Kasyńskim Oficerskim 62 pp. w Bydgoszczy doroczne walne zebranie oddziału Związku Legionistów Polskich, w którym wzięło udział zgóra 50 członków z Bydgoszczy i okolicy. Wobec nieobecności prezesa oddziału ob. Romualda Turasiewicza, przewodniczącego służbowo w Gdyni — obrady zajął wiceprezes dr. Eugeniusz Czaykowski, zapraszając do stołu przewodniczącego wiceprezesa z Wyrzyska ob. K. Weesego, jako przewodniczącego (w zastępstwie p. gen. Thommee — który z powodu pilnych zajęć służbowych, musiał opuścić zebranie przed jego ukończeniem), oraz ob. red. Dobroszańskiego, jako sekretarza.

Po wygłoszeniu wstępnego przemówienia przez ob. Weesego i odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania przez sekretarza, przystąpiono do sprawozdań z działalności Zarządu, które składali: ob. wiceprezes dr. Czaykowski, sekretarz Dzbański, — skarbnik Pajłowski, oraz w imieniu Komisji Rewizyjnej ob. Ostrzycki.

Wyczerpujące relacje członków Zarządu przyjęte zostały do wiadomości bez dyskusji, przyczem zebranie jednomyślnie udzieliło ustępującemu Zarządowi absolutorjum.

Z kolei zabrał głos dow. 15 dyw. piech. gen. Wiktor Thommee, który w gorącym, żołnierskim przemówieniu scharakteryzował retrospektywnie wyniki dotychczasowej działalności organizacji, oraz wskazał na zadania ciążące jeszcze na Związku Legionistów, jako emanacji bojowników o wolność i niepodległość Polski.

Związek Legionistów musi być kością wszech organizacji o charakterze społecznym i P.W. dlatego jest rzeczą chwalebna, iż legionisci tak żywo interesują się „Strzelcem” i bratnimi związkami pracującymi o koło przygotowania obrony narodowej. Wpływ Zw. Legionistów na naszym terenie powinien być rozszerzony na życie społeczne, powinien nadawać barwę i formę temu życiu, albowiem legionisci pod względem wyrobienia społecznego i wartości obywatelskich mają najstarsze i najjaśniejsze tradycje.

Przemówienie spotkało się ze szczerym odruchem zebranych, czego wyrazem było podziękowanie złożone imieniem legionistów przez ob. przewodniczącego Weesego, oraz okrzyk na cześć p. Generala.

Po krótkiej przerwie przystąpiono do głosowania nad wyborem nowego Zarządu, którego skład zaproponowała Zebraniu, Komisja Matka. Wybór odbył się przez aklamację. W ten sposób do nowego Zarządu bydgoskiego oddziału Związku Legionistów Pol. weszli: Dr. Eugeniusz Czaykowski, jako prezes, dyr. Józef Ostrzycki, I wiceprezes, mjr. Andrzej Meyer, II wiceprezes, Uramowski, sekretarz, Dzbański, skarbnik, ppłk. dypl. Hordala, ref. kult. oświat., Kanicki, kier. org., dr. Suffczyński, kier. Brat. Pom. Jako zastępcy: kpt. rez. Patlewicz.

Do Komisji rewizyjnej weszli: wiceprezesa K. Weese, por. Sempichowski, i ob. Żukowski. Jako zastępcy: por. Czenk, i por. Malinowski. Skład Sadu Honorowego tworzą: ppłk. dyr. Heilman-Rawicz, mjr. Kulikowski i ob. Kopeć. Jako zastępcy: kpt. Klimeczak i kpt. Zabielski. Poza tem w skład Zarządu weszli w charakterze łączników, następujący oficerowie: por. Zarembo (Szkoła Podchorążych), por. Malinowski (61 pp.), por. Rogoziński (62 pp.), oraz ob. Warchol (Lotnisko).

Dalszym obradom przewodniczył już nowy prezes oddziału dr. Czaykowski. Dziękując za wybór i jedno lite stanowisko w głosowaniu, ob. prezes podał główne wstępną pracę legionistów w najbliższej przyszłości. Największym naszym zadaniem

jest wychowanie nowego obywatela. W tej ważnej dla Państwa pracy musimy brać żywy udział. Na terenie jest nas wprawdzie nieliczna garstka — nie chodzi tu jednak o ilość, lecz o jakość. Musimy odnowić dawne cnoty żołnierskie i wzbudzić w sobie przekonanie, że rola nasza nie jest jeszcze skończona. Musimy wnikać do bratnich organizacji i urabiać charakter obywatelskie według najczystszych ideałów Wodza. Prace naszą stawiamy jako ofiarny trud dla Polski, a nie — jako odskocznice dla własnych interesów. Jest to nasza stara tradycja legionowa, od której nie odstawimy nigdy. W imię tej tradycji będziemy karności organizacyjnej i dobrze pojętej dyscypliny. Kończąc swe prze-

mówienie apelem skupienia się pod sztandarem ideologii legionowej, ob. prezes Czaykowski wznosił okrzyk „Ukochany nasz Wódz Marszałek Józef Piłsudski niech żyje!”. Okrzyk powtórzyli zebrani trzykrotnie ze szczerą, żołnierskim entuzjazmem.

W dalszym ciągu obrad nastąpiły wnioski i wolne głosy, a potem dyskusja, w której zabierali głos — delegat Zarządu Okr. Z. Legj. ob. Stanisław Zawadzki ob. Kalita, Dzbański, Papiński, Hermel, Pajłowski, Ostrzycki, Weese, Uramowski i w. innych. W wyniku dyskusji omówiono szereg spraw natury organizacyjnej i ogólnej. M. in. uchwalono przystąpić gremjalnie do Tow. Przyjaciół Związku Strzeleckiego, oraz



opodatkować się dobrowolnie na rzecz tegoż Związku.

Wszystkie uchwały zapadały jednomyślnie co było dowodem zgody i jednomyślności, uchodzącej za prognostyk owocnej pracy Związku pod nowym Zarządem.

Obrady trwały zgóra 3 godziny.

## Zabezpieczenie należności pracowniczych

### Nowe prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym

W najbliższych dniach zostanie ogłoszone w „Dzienniku Ustaw” nowe prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym, które zostało już uchwalone przez Radę Ministrów.

Prawo to, między innymi, zabezpiecza należności pracownicze, w przypadku zbiegu ich przy egzekucji z innymi wierzytelnościami, zapewniając im t. zw. przywilej, czyli prawo pierwszeństwa przy spłacie wierzytelności.

Zagadnienie przywileju znane było w dotychczas obowiązujących poszczególnych ustawach dzielnicowych. Tak więc na terenie b. zaboru rosyjskiego należności pracownicze korzystały z przywileju na miejscu czwartem przy egzekucji na ruchomościach lub nieruchomościach, mając przed sobą podatki, niektóre splaty samorządowe i in.

Obecnie uchwalone przez Radę Ministrów prawo o sądowym postępowaniu eg-

zekucyjnym stanowi dla zabezpieczenia praw pracowniczych korzystną zmianę w tym kierunku, ponieważ daje ono pierwszeństwo należnościom pracowniczym nawet przed podatkami i daninami publicznymi. Przesunięcie to w niczem nie narusza praw zwykłych wierzycieli, których położenie w stosunku do poprzednio obowiązujących ustaw zostało zachowane bez zmiany.

Cały ciężar ewentualnych skutków finansowych nowego ujęcia zagadnienia pierwszeństwa dla należności pracowniczych ponosić będzie Skarb Państwa, co jest szczególnie widoczne przy egzekucji na nieruchomościach, gdzie wszystkie podatki i opłaty publiczne mogą być zaspokajane dopiero po uregulowaniu należności pracowników za okres ostatnich dwunastu miesięcy.

Przed należnościami pracowniczymi przywilej mają przy egzekucji na nieruchomości, jedynie koszty egzekucyjne, a przy egzekucji na ruchomościach także niektóre (b. nieliczne) podatki, wierzytelności zastawne i czynsz za czas jednego roku, należny wypuszczającemu w najem lub w dzierżawę.

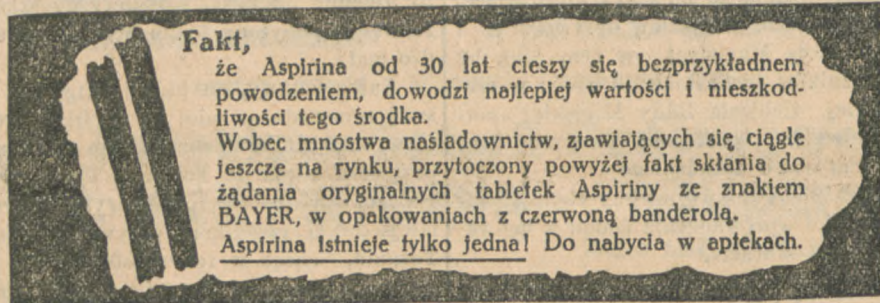
Bezpośrednio po kosztach egzekucyjnych w wypadku egzekucji z dochodów przy zarządzie przymusowym, który ma miejsce wówczas, gdy sprzedaż nieruchomości wskutek ograniczenia prawa własności jest niedopuszczalna, a egzekucja może być skierowana tylko na dochód, należności pracownicze są zastrzeżone bezpośrednio po kosztach egzekucyjnych.

Poza przepisami, dotyczącymi należności pracowniczych, prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym ustala dopuszczalną wysokość, do której może być zamowiona pensja pracownicza w przypadku egzekucji sądowej. Otóż nowe prawo utrzymuje dotychczasowe normy, a mianowicie 1/5 w przypadku egzekucji, skierowanej z jakiegokolwiek tytułu prawnego z wyjątkiem tytułu alimentów, kiedy egzekucja może osiągnąć przy zbiegu pretensji 1/5 uposażenia.

Nowe i bardzo słuszne jest postanowienie ustalone na korzyść wierzycieli, które mówi, że jeśli dłużnik pobiera uposażenie w wysokości ponad 1.200 zł. miesięcznie, nadwyżka może ulec egzekucji w połowie, a jeśli tytułem egzekucji jest także należność alimentarna, egzekucja może objąć całą nadwyżkę.

Nie podlegają natomiast egzekucji należności z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby i zasiłki pieniężne z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, co jest całkowicie zrozumiałe ze względu na charakter tych należności. Nie podlegają również egzekucji przedmioty niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu, celem nieodbierania dłużnikowi możliwości pracy.

Prawo o sądowym postępowaniu egzekucyjnym ujednolita przepisy egzekucyjne dla obszaru całej Polski.



**Fakt,**  
że Aspirina od 30 lat cieszy się bezprzykładnym powodzeniem, dowodzi najlepiej wartości i nieszkodliwości tego środka.  
Wobec mnóstwa naśladownictw, zjawiających się ciągle jeszcze na rynku, przytoczony powyżej fakt skłania do żądania oryginalnych tabletek Aspiriny ze znakiem BAYER, w opakowaniach z czerwoną banderolą.  
Aspirina istnieje tylko jedna! Do nabycia w aptekach.

## Rada Powiatowa B. B. W. R. w Wejherowie

### rozpoczęła nowy rok pracy dla dobra Rzeczypospolitej

Rada powiatowa BBWR powiatu morskiego rozpoczęła nowy rok pracy dla dobra Rzeczypospolitej od zjazdu, który odbył się w ub. niedzielę w lokalu p. Salińskiego w Wejherowie.

Zjazd zgromadził około 150 przedstawicieli kilkudziesięciu kół w powiecie. Przy stole przewodniczącym zasiadł prezes p. poseł Dąbrowski, wiceprezes p. dr. Ikokowski, p. poseł Tebinka, dyr. Mack oraz sekretarz pow. p. Hora.

Zjazd otworzył krótko po godzinie 10-tej wiceprezes p. dr. Skokowski w przemówieniu swoim nawołując do wytyczonej i gorliwej pracy dla dobra Państwa. W zakończeniu p. dr. Skokowski pożegnał im. Rady ustępującego z powiatu morskiego p. starostę Henszla, dziękując mu za owocną współpracę oraz powitał nowego starostę morskiego p. Wendorffa, wyrażając nadzieję, że i nowy gospodarz powiatu nie odmówi Radzie swej pomocy.

Obszerne i szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej działalności i program pracy na przyszłość przedstawił zebranym sekretarz

pow. p. Hora.

Głównym punktem programu był referat p. posła Tebinki, w którym mowa poruszył aktualne tematy gospodarcze jak sprawy węgla, cukru, produkcji rolniczej, zagadnienia finansowe, bezrobocia, podatków itp., a nadto przedstawił w grubszych zarysach działalność posłów BBWR na terenie parlamentarnym.

Zajmujący referat wygłoszono w sposób nader interesujący wywołał ożywioną dyskusję w której zabierali głos pp.: insp. Starzyk, mec. dr. Czarniecki, nac. urz. poczt. Nowak, Pościardowski z Chwaszczyna, rtm. Borkowski, Rozczynalski z Łęzyc, inż. Kiepał, Kuhnke prezes Osadników oraz dr. Teysler z Pucka. W dyskusji poruszono cały szereg aktualnych zagadnień dotyczących powiatu morskiego jak sprawy rybackie, cen gdańskich, zasiłków dla bezrobotnych, nadzoru nad kasami samorządowymi itp.

Obrady utrzymane w poważnym i rzeczowym tonie trwały od 10-tej do godz. 14 po południu.

## Nowa era w dziejach loterii!

Wielka reforma Polskiej Loterii Państwowej! Nadzwyczajne powiększenie szans wygrania. Główna wygrana w klasie 5-tej, która dotychczas wynosiła 300.000 zł obecnie wynosić będzie **1.000.000 zł**. Losy wylosowane w jednej z pierwszych klas wracają do kola i nadal uczestniczą w grze w klasach następnych. Każdy numer losu wygrać może **pięć razy w jednej loterii** do łącznej sumy **2.000.000 zł**. Ogólna ilość losów znacznie zmniejszona, natomiast ilość wygrana w 5-ciu klasach poza stawkami powiększona o 2.800.000 zł. Z tych wielkich dobrodziejstw i skarbów 26 Loterii Państwowej korzystać może każdy, kto nabędzie los klasy 1-iej w kolekturze Loterii Państwowej

„Uśmiech Fortuny”, Bydgoszcz, Pomorska 1,  
gdzie tylko tam czeka każdego dobrobyt, bogactwo i szczęście.

Całnienie klas 1-iej rozpoczyna się już 17 listopada br.

Trwa pięć dni. Cena 14 losu tylko 10 zł. Szczegółowych informacji dotyczących nowego planu Loterii Państwowej udziela kolektura „Uśmiech Fortuny”. 7539.

**ROLNIKU! PAMIĘTAJ!**

o składkach ogniowych. W razie pożaru nie otrzymasz odszkodowania, jeżeli będziesz zalegał z eskładką!

4477

**Nowemiasto**

— Z Tygodnia strzeleckiego. Chcąc ocenić należycie pracę „Strzelca” w powiecie lubawskim należy wciąż mieć na uwadze te nad wyraz trudne warunki w jakich Zw. Strzel. u nas pracuje. Mimo wszystko i u nas „Strzelec” żyje i rozwija się czego dowodem choćby tegoroczny „Tydzień Strzelca”. Powołano do życia Komitet honorowy do którego weszli pp: Starosta Skłodowski Nowemiasto, burm. Kowalkowski Nowemiasto, burm. Kurzętkowski, Pater Lubawa, dyr. sem. inż. Gołąb, Lubawa mec. Lenik Nowemiasto, prof. gimn dr. Komassa Nowemiasto prof. sem Łukasik Lubawa, nac. Urzędu Skarbowego Culicki Nowemiasto, por. rez. Dreżewski, Rakońce.

Komitet wykonawczy tworzyli: powiatowy komendant Zw. Strzeleckiego p. por. Czerwiński, prezes Oddziału Strzelca Nowemiasto p. nac. poczty Kulikowski, prezes Oddziału Strzelca

Lubawa p. Narusiński, prof. sem. p. Wierzbicki Program „Tygodnia” przewidywał także ćwiczenia praktyczne w poszczególnych oddziałach a na zakończenie „Tygodnia” koncentrację związków ośrodka nowomiejskiego w Nowemnieście

Wyznaczone na dzień zamknięcia „Tygodnia” imprezy postanowiono poprzedzić wspólnym pochodem na uroczystą mszę św. By otrzymać na to oficjalne zezwolenie miejscowego ks. proboszcza, wydelegowano w tym celu jednego z panów z Komitetu honorowego do ks. rady Pape, który nietylko że nie odmówił naszej prośbie, lecz nawet okazał w dniu uroczystości samej swą duszpasterską troskę dla Strzelców przez oznaczenie im odpowiedniego miejsca dla wysłuchania uroczystej mszy św., celebrowanej przez ks. prefekta dr. Prybę.

Z nabożeństwa pospieszyła brać strzelecka do miejscowego „Hotelu Polskiego”, w którym odbyła się uroczysta akademja. Zastępca starosty p. Budnik wygłosił słowo wstępne, wskazując na istotę ideologii strzeleckiej. Kierownik szkoły p. Klemp w towarzystwie pp. Vettera i Gilgenasta wykonali kilka utworów muzycznych. Asystent poczty p. Waldowski recytował z doskonałym odczuciem formy i treści „List ks. Bisk. Bandurskiego do Legionistów”. Naj-

większe skupienie na twarzach „Strzelców” było można zauważyć kiedy powiatowy komendant Związku, p. por. Czerwiński zabrał głos.

Z kolei nastąpiło wręczenie dyplomu ob. Kulikowskiemu i ob. Musiałowi. Wspólne odśpiewanie „Roty” stanowiło zakończenie tej prostej, a jednak tak wspaniałej akademji żołnierskiej.

Zanim zgromadzeni na akademji opuścili salę, komendant PP. p. Skalski, dziękując za urz. dzenie uroczystości wezwał „Strzelców” do werbowania nowych członków. Po obiedzie żołnierskim rozpoczęło się strzelanie o nagrody i odznakę drugiego i trzeciego stopnia.

52 Strzelców spełniło warunki stopnia 2, a 104 stopnia 3. W tym samym czasie przedstawiciele władz i urzędów oraz delegaci poszczególnych związków strzeleckich powiatu jak i prezesi zrzeszeń wychowania fizycznego i pracy społecznej strzelali do „Tarczy Obrony Narodowej”.

**Chelmża**

— Z życia Tow. Przyjaciół „Strzelca”. — Dnia 24 bm, odbyło się w lokalu p. Fr. Pi-szczalskiego w Chelmży zebranie zreformowanego w myśl regulaminu komitetów i kół Przyjaciół Związku Strzeleckiego zarządu Ko-

ła Przyjaciół Zw. Strzeleckiego w Chelmży.

Zebranie zajął prezes koła ob. dr. Wyszkowski witając członków zarządu koła oraz zaproszonych gości. Następnie przedłożył sekretarz dh. Karwat krótkie sprawozdanie, po-czem zatwierdzono przejęcie Zw. Strzeleckiego członków do koła. Nadzwyczajne walne zebranie informacyjne postanowiono zwołać na dzień 6 listopada.

W miejsce przechodzącego do Związku skarbnika koła okr. inż. Marczewskiego koop-towano członka dawniejszego zarządu, mistrza stolarskiego ob. Wielgoszewskiego. Po wo-nych głosach zamknął ob. prezes zebranie — dziękując w serdecznych słowach zebrany-m za przybycie i wydatną współpracę.

W czasie zebrania podał ob. prezes koła do wiadomości treść depezy, która przesłana została Zw. Strzeleckiemu z Grudziądza z okazji poświęcenia Domu Pracy dla państwa oraz sztandaru.

Koło miejscowe ma już przeszło 130 człon-kin i członków, a wciąż jeszcze napływają no-we zgłoszenia. Praca organizacyjna kroczy pomyślnie naprzód, to też można mieć nadzie-je, że niebawem koło będzie mogło przyjeść z wydatną pomocą materialną i moralną miej-scowemu Związkowi Strzeleckiemu.

# W. KORZENIEWSKI

Tow. Akc. Grudziądz, Rynek 22/24, Telefon 898

**Największy Dom Towarowy na Pomorzu**

**Sezon Jesiennie-Zimowy**  
pod hasłem największego obniżenia cen

**P o l e c a m y :**

**dla pań:**

najwykwint-niejsze modele w płaszczach, futrach, sukniach i jumprach. Płaszczki dla dziewcząt. Białe futrzane i skórki.

**dla panów:**

najmodniejsze płaszcze, ulstry, futra, szynele, kurtki, ubrania marynarkowe, wizytowe i smokingi. Wielki wybór w materiałach męskich na płaszcze, futra, ubrania.

**dla chłopców:**

płaszczki na wacie od zł 14.- ubranka „ 5.- pulowery, swetry, berety kapelusze włochate i welourone.

Olbrzymi wybór nowości w materiałach damskich, na suknie, kostjumy i płaszcze. Dla obniżonych bezkonkurencyjnych cen opłaca się przyjazd z dalszych stron.



# PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT IZOLACYJNYCH ZYGMENT KNABE

GDYNIA, SZOSA GDANSKA,  
DOM KOLESINSKIEGO TEL. 14-52

WYKONYWA

Krycie, remont i konserwację dachów. Wszelkiego rodzaju izolacje termiczne i akustyczne. Osuszanie piwnic, tamowanie wód zaskórnych. Posadzki skalodrzewne. Stalobeton. Izolacje rurociągów i kotłów korkiem i izolacjami specjalnymi. Wodoszczelne betony. Ogrodzenia z szlak drucianych.

DOSTARCZA

Gumolitowa papę. Gumolit do konserwacji dachów. Gumolit izolacyjny do fundamentów. Preparaty fluorowe-domieszki do zapraw wodoszczelnych. Karbolineum. Terpentyny wszelkie. Magnezyt kaustyczny. Chlorek magnezu lamy. Siatki do ogrodzeń. Izolacje korkowa, płyty, lupiny segmenty i dodatki. Materiały do stalobetonów.

Terminowe wykonanie. Materiały z najlepszych źródeł.

6046

**KTO**

nadesłanie swój charakter pisma oraz imię, miesiąc i rok urodzenia

## Otrzyma los

do I. klasy 26ej Loterii Państwowej, wybrany zupełnie bezinteresownie przez słynnego astrologa Szyllera-Szkolnika na zasadzie obliczeń kaba-listycznych i astrologii po uprzednim wpłaceniu do P. K. O. za Nr. 18607 należności za ćwierć losu 10 zł., pół losu 20 zł., cały los 40 zł. Losy wysyłamy natychmiast po otrzymaniu gotówki. Główna wygrana milion zł. Ciągnięcie I. klasy już od 17 listopada 1932 r. **Uwaga!** Do każdego losu kolektura dołącza własnoręczne potwierdzenie p. Szyllera-Szkolnika wybrane przezeń numeru. Adres: kolektura Loterii Państwowej Nr. 757 Warszawa, Marszałkowska 58 m. 34.

## WSZYSCY

gra w Kolekturze Szczęścia

## W. Kaftal i Ska

Centrala: Katowice, ul. św. Jana 16.

Oddział Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 4.  
vis a vis kościoła Kiarusk.

Wielka premia zł. 200.000 oraz szereg większych wygranych po 25.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000 etc. padły w ubiegłej 25 Loterii w Kolekturze Kaftala.

Losy I-ej klasy są już do nabycia.  
Główna wygrana 1.000.000 złotych.

Uwaga! Udziela się P. T. Graczom wyczerpujących informacji o zmianach planu gry do 26 Loterii.

Specjalista chorób dziecięcych

Dr. med. **Marian J. Skowroński**

po powrocie mieszka teraz przy Rynku Nowomiejskim 25 I. p., tel. Nr. 705-Toruń 7798

Z prawami szkół państwowych 7045

## 8-klasowe gimnazjum żeńskie

G. Winogrodzkiego w Wejherowie

przyjmuje zapisy do wszystkich klas, poczynając od klasy 2-giej.

Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu.

## WĄBRZEŃNO

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 3 listopada 1932 r. o godz. 3 po poł. sprzedać będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Stanisława Pakulskiego w Szdyworzu: pół stoga żyta.

Rej. 429/32 7822

(-) Głowczewski, komornik w Wąbrzeźnie.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 3 listopada 1932 r. o godz. 3,30 po poł. sprzedać będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Stanisława Swenarskiego w Przydworzu: Zbiór z 4 morgów żyta.

Rej. 72/32 7821

(-) Głowczewski, komornik w Wąbrzeźnie.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 3 listopada 1932 r. o godz. 10 przed poł. sprzedać będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Adama Matuszaka w Wielkądżu: konia.

Rej. 1509/32 7820

(-) Głowczewski, komornik w Wąbrzeźnie.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 3 listopada 1932 r. o godz. 9 przed połudn. sprzedać będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Franciszka i Kazimierza Waligórow w Makszwałdzie: radio-odbiornik 2 fotele i kanapę.

Rej. 451/32. 7819

(-) Głowczewski, komornik w Wąbrzeźnie.

Pod Gdynią przy stacji kolej. Rumja-Zagórze

## parcele budowl.

Plan parcelacyjny zatwierdzony przez Komisariat Rządu, zezwolenie na zabudowę **natychmiast!** 600 m<sup>2</sup> więcej już od 90 gr. za metr kwadr. 50 parcel pod lasem i rzeką dla will i domków letnich 2 zł. za metr kwadratowy.

## parcele łakowe

700 - 1000 zł za morgę pruska na dogodnych warunkach **na sprzedaż.**

**R. KUSCHE, RUMJA**

4791 pow. Morski

Masywny budynek fabryczny, 1.000 m<sup>2</sup> powierzchni roboczych, turbina wodna 30 HP., dom pański, 8 pokoi, park na sprzedaż, lub do wdzierza.

## OSIEDLIŁEM SIĘ

jako lekarz chorób wewnętrznych w Gdańsku I Dam 22/23 II. wejście z Brejtasse

## Dr. KOPCZYŃSKI

Godziny przyjęć 9-12 i 4-6 1/2

Telefon 28 481

Urządzenie röntgenowskie, diathermia, lampa kwarcowa. 473

## Zupełna wyprzedaż

z powodu likwidacji

## artykułów męskich

niziej cen fabrycznych

**STEFAN FECHNER (Nast.)**

Bydgoszcz Mostowa 9.

## Przeprowadziłem

się na Brunshöferweg Nr. 20. 7839

**Dr. med. Wagner-Manslau**

lekarz praktyczny i akuszer.

## BANK LUDOWY

Sp. z n. o.

J. Wybickiego 7. Grudziądz Telefon 421.



Przyjmuje wkłady oszczędnościowe

Wypożycza skarbonki domowe.

## PAŃSTWOWY BANK ROLNY

ODDZIAŁ W GRUDZIĄDZU

ul. Sienkiewicza 18.

przyjmuje wkłady oszczędnościowe w każdej wysokości za oprocentowaniem 6% w stosunku rocznym. Wypłata wkładów następuje: do zł. 500.— na każde żądanie, do zł. 5000.— za 10-cio dniowym wypowiedzeniem, ponad zł. 5.000.— za miesięcznym wypowiedzeniem. 7779

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym A. wpisano pod liczbą 185 przy firmie Zakłady Przemysłowe w Grodkach właściciele Rajmund i Antonina małżonkowie Stodolscy z Grodek co następuje: Firma

4. R. H. A. 185

Działdowo, dnia 7 września 1932 r.

511 Sąd Grodzki.

Pana,

który prawdopodobnie przez omyłkę zabrał moją teczkę z aktami urzędowymi w cukierni „Europa” w Bydgoszczy przy klubie szachistów w godz. wieczornych uprzejmie proszę o zwrot takiej ewentl. samych aktów jako dla Niego nie znaczących do bufetu powyższej cukierni za wynagrodzeniem.

## „Futro”

Małe Garbary róg Król. Jadwigi Przetrasowane futer podług najnowsz. modeli. Futra gotowe oraz skóry stałe na składzie. Wystrzegajcie się tandety. Tylko kupowanie solidnych gatunków jest mądrze zrozumięciem oszczędności. 7723

## Najsmaczniejsze

najtańsze 7644  
**Sniadania 70 gr.  
i Obiady 1.— zł.  
u Kantorowicza**

Toruń. Szeroka 18.

== JESIEŃ! ZIMA! ==

Przez osobisty zakup w pierwszorzędnym fabrykach jest mi możliwe służyć mojej Szanownej Klienteli gatunkami pierwszej jakości po nader **korzystnych cenach!**

Już nadszedł wielki transport **GARDEROBY!** — WSTAP — OBEJRZYJ! —

PLASZCZE: Damskie, Męskie, Dziecięce  
UBRANIA, SWETRY, TRYKOTAŻE  
Bieliznę Damską, Męską, Dziecięcą

MATERIAŁY: jedwab, wełniane, baweł.  
GALANTERJA: rękawiczki, pończochy,  
skarpetki.

Kołdry, Piedy, Firany, Obrusy, Piótna!

SKŁAD BŁAWATOW I KONFEKCI

**WOJCIECH MIKOŁAJCZYK - GDYNIA**

Sw.-Jańska vis a vis Grand Cafe — Tel. 1559.





# Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 34.

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok III.

## Gryf Toruń przegrywa z Polonią warszawską w boksie 5:7

Wczoraj gościła w Toruniu drużyna bokserka Polonii warszawskiej, drużynowy mistrz Polski, która rozegrała spotkanie z W. C. Z. S. Gryfem, wygrywając je 7:5. Walki były naogół ciekawe i rozstrzygnięcie sędziów sprawiedliwe.

Wyniki techniczne walk przedstawiają się następująco:

Waga papierowa: walka wewnętrzno-klubowa pomiędzy Mrowińskim (G) i Zimmermanem (G) kończy się zwycięstwem pierwszego na punkty. W wadze muszej Zawadzki (G) zdobywa 2 punkty walkowerem wobec nadwagi przeciwnika. W spotkaniu towarzyskim z kolegą klubowym Gaworskim walczy na remis. W wadze koguciej Malecki (P) wygrywa w drugiej rundzie przez poddanie się przeciwnika ze Styranowskim (G). W wadze piórkowej Kazimierski po ładnej walce wypunktował Serożyńskiego (G). W wadze lekkiej najlepszy obecnie bokser toruński Grenda wygrywa na punkty z Pernakiem. W wadze półśredniej Zwoliński (P) remisuje z Zacharkiem (G). „Polonista” jest doskonale zapowiadającym się bokserem, to też szkoda, że tracimy go z powodu wyjazdu do Ameryki. W wadze średniej Krawczyk (P) wypunktował Jeziorskiego (G), chociaż właściwie bardziej odpowiadałby remis. W walce towarzyskiej, w wadze półciężkiej Sowiński (P) wygrał na punkty z Konczalskim (G).

Sędziował na punkty por. Koprowski. Publiczności 600 osób.

Po meczu por. Koprowski wypowiedział swoją opinię co do bokserów toruńskich. Według jego zdania bezapelacyjnie najlepszym jest Grenda, materiałem na bokserów są Zacharek i Serożyński. Wszystkich bokserów toruńskich cechuje chroniczny brak

szybkości oraz zdecydowanie w ciosach. Widać, że wszyscy są samoukami. Gdyby bokserom tym dać 2 miesiące treningu, zmieniliby się oni nie do poznania. Por. Koprowski proponował prosić na trenera Aniołę z Warty poznańskiej, który obecnie

znajduje się w Toruniu w wojsku. Jak do wiadujemy się w ostatniej chwili. p. Anioła przyrzekł już swoją współpracę.

Na meczu obecny był nasz olimpijczyk Heljasz, owacyjnie witany przez publiczność.

### Sport w Japonii



Base-ball, narodowa gra amerykańska zyskała po drugiej stronie Pacyfiku wielką popularność. Ilustracja nasza przedstawia moment zawodów o mistrzostwo szkół średnich w Japonii.

## Rada Naukowa

### pracuje nad miernikiem wychowania fizycznego w szkolnictwie

Jak się dowiadujemy, Biuro Statystyczne Rady Naukowej Wychowania Fizycznego w Warszawie od miesiąca pracuje nad statystycznym opracowaniem zestawień cyfrowych, uzyskanych na zasadzie przeprowadzonych prób w szkolnictwie średnim, seminarjach i szkołach zawodowych. Próby te miały miejsce na wiosnę br.

Obecnie zakończone zostały prace nad danymi dotyczącymi chłopców. Opracowania statystyczne prowadzone według kryterium wieku dotyczyły wypracowania średnich dla: wieku, wagi, wzrostu, biegu na 60 mtr., skoku wzwyż i rzutu piłką pantową.

Uzyskane średnie dla poszczególnych cech, a ponadto — średnie odchylenia i wskaźniki zmienności stanowią niezmiernie interesujący i miarodajny materiał dla ustalenia tak ważnego w szkolnictwie miernika wychowania fizycznego.

W dniach najbliższych biuro statystyczne przystąpi do opracowania materiału cyfrowego, dotyczącego dziewcząt.

Pracami nad ustaleniem miernika w f. w szkolnictwie żywo interesuje się ogół wychowawców fizycznych w Polsce. Prace te będą stanowiły zarazem niezmiernie ciekawy materiał dla zagranicy.

## Polska jako przykład dla Belgii

Prezes Belgijskiego Związku Lekkoatletycznego p. Hermes zamieścił na łamach brukselskiej „La Vie Sportive” ciekawy artykuł na temat rozwoju lekkoatletyki w Belgii. P. Hermes twierdzi iż jedną z przyczyn dla których lekkoatletyka belgijska nie może się rozwinąć jest brak zrozumienia znaczenia wychowania fizycznego ze strony państwa i szkół. Jako przykład kraju gdzie sport ma wszelkie warunki rozwoju i cieszy się ogromnym poparciem całego społeczeństwa autor artykułu podaje Polskę.

„Bez potrzeby odwoływania się do przykładów, danych przez Amerykę — pisze p.

Hermes — sądzę, iż byłoby bardziej pożądanym wskazać naszemu rządowi, jako przykład Polskę, która zaledwie zaczęła się odbudowywać po odzyskaniu niepodległości i gdzie przedtem nie istniało” — Sportowcy polscy musieli dopiero wszystko twóżyć.

P. Hermes cytuje liczne przykłady, w jaki sposób kultura fizyczna jest propagowana wśród polskiej młodzieży. Gdy się porówna wspaniały rozwój polskiej lekkoatletyki z powolnym rozwojem belgijskiej, to nie jest zbyt trudnym zrozumieć, gdzie leżą przyczyny tego zjawiska.

## Niemcy obawiają się naszych bokserów

Wyznaczone na dzień 13 listopada spotkanie bokserka Polska — Niemcy cieszy się ogromnym zainteresowaniem w sportowych kołach niemieckich.

Spotkanie to uważane jest jako jubileuszowe dla drużyny niemieckiej, ponieważ mecz ten będzie trzydziestym międzypaństwowym spotkaniem reprezentacji Niemiec.

Jakkolwiek naogół Niemcy liczą na zwycięstwo swojej drużyny, to jednak przekonanie

to nie jest bardzo mocne, a poważne przygotowywanie się polskich pięściarzy poważnie niepokoi Niemców. Podnoszą się głosy, że zwycięstwo nad Polską będzie bardzo ciężkie, a nawet — trzeba się liczyć z ewentualnością klęski, która nie byłaby znów tak zupełnie niespodziewana wobec olbrzymich postępów boksu polskiego, czego dowodem są — mimo wszystko — ostatnie tegoroczne wyniki reprezentacji polskiej w meczach z Italią i Austrią.

## Zwycięstwo Ligi nad Śląskiem 1:0 (0:0)

Katowice. Mecz pomiędzy reprezentacją Ligi a reprezentacją Polski, jedyny poważniejszy mecz w Polsce wywołał na Śląsku bardzo duże zainteresowanie i znakomicie spełnił swoje zadanie propagandowe. Ligowcy mimo cyfrowo nikłego zwycięstwa (1:0) grali bardzo ładnie, — mieli przez cały czas znaczną przewagę zarówno techniczną jak i taktyczną, nie wysilali się jednak zbytnio nad zdobyciem bramek.

Reprezentacja Śląska, składająca się z graczy 7 klubów była bardzo niezgrana, chociaż walczyła ambitnie i ofiarnie.

## Śląsk — Ruch 3:2

Katowice, 2. 11. (PAT). We wtorek odbył się na Śląsku jeden mecz towarzyski Śląska ze Świętochłowic, znajdującego się ostatnio w doskonałej formie po niedzielnym zwycięstwie nad Cracovią. Obecnie Śląska drużyna pokonała drużynę ligową Ruch 3:2 (1:1).

## Lwów walczył ze Stanisławowem i Przemysłem

Lwów, 2. 11. (PAT). Piłkarska reprezentacja Lwowa walczyła na dwóch frontach: pierwszy garnitur lwowski pokonał zespół reprezentacji Przemysła 2:1, natomiast drugi garnitur został pokonany przez miejscową reprezentację Stanisławowa 2:3.

## Porażka Cracovii

W Krakowie odbył się mecz towarzyski pomiędzy Cracovią, występującą z 6 ma rezerwami a drużyną „Śląsk” z Świętochłowic. Zwyciężyła niespodziewanie drużyna Śląska 3:0 (1:0). Widzów 2000

## Niemcy przegrwały w Budapeszcie

Budapeszt. Rozegrany wobec 20000 widzów międzypaństwowy mecz piłkarski Niemcy — Węgry zakończył się zwycięstwem drużyny węgierskiej 2:1 (1:0).

## Polska w najwyższej klasie piłkarstwa międzynarod.

Wielki dziennik tutejszy „Dagens Nyheter” konstatuje, że wkrótce Polska będzie musiała być zaliczana do najwyższej klasy międzynarodowego piłkarstwa. Wyliczając ostatnie zwycięstwa polskich piłkarzy, dziennik daje wyraz przekonaniu, iż Szwecja poniosła w walce z Polakami porażkę wcale za szczytną.

## Co będzie z meczem bokserka Polska-Finlandia?

Sprawa meczu bokserka Polska-Finlandia przedstawia się bardzo niejasno. Ostatnia propozycja Pols. Zw. Boks., przewidująca rozegranie meczu w dniu 27 listopada br. w Helsinkach — nie ma widoków przyjęcia ze strony Zw. Fińskiego. Plan b. sezonu fińskiego przewiduje już trzy mecze międzypaństwowe w Finlandii i szereg imprez klubowych o charakterze międzynarodowym.

Zmiana pierwotnej propozycji Zk. Polskiego (odbyte meczu w Warszawie) wykorzystywana jest na szkodę opinii polskiej w Finlandii.

## Mędzunarod. akademickie zawody narciarskie

W dniach 5 — 8 stycznia 1933 odbędą się w St. Moritz 9-te Akademickie Międzynarodowe Zawody Narciarskie. Program obejmuje następujące konkurencje: biegi na 18 klm. i zjazdowy, sztafeta narciarska 1000 m., razy 30, slalom skoki narciarskie, oraz „wysięgi zjazdowe”.

Dotychczas do zawodów zgłosiły się Japonia, Niemcy, Francja, Szwajcaria, Anglia, Włochy Polska, Czechosłowacja i Jugosławia.

## Iso Hollo zadowolony z pobytu w Polsce

Iso Hollo po powrocie z Polski do Finlandii udzielił wywiadu prasie helsińskiej, w którym w najpochlebniejszych słowach wypowiedział się o doznanej gościnności w Polsce i o wielkim wrażeniu, jakie na nim wywarła Warszawa. Z wielkim uznaniem wyraził się Iso Hollo o swoim przeciwniku Kusocińskim, podkreślając wielką popularność tego ostatniego.

## Ran w Ameryce

Nowy Jork, 2. 11. (PAT). Jak się dowiadujemy, władze amerykańskie udzieliły do skonałemu pięściarzowi polskiemu Z. Ranowi wizy, zezwalającej na półroczny pobyt w Stanach Zjedn.

## Pieszko z Wiednia do Londynu

Dnia 7 grudnia odbędzie się w Londynie bardzo ciekawy mecz piłkarski pomiędzy reprezentacją Austrii i Anglii. Austrija, jak wiadomo zajmuje obecnie czołowe miejsce wśród państw europejskich na kontynencie. Już chociażby z tego względu porównanie wysokiej klasy austriackiej z poziomem najwyższej klasy angielskiej musiało wywołać olbrzymie zainteresowanie na świecie.

Kilku wiedeńskich fanatyków „piłki okrągłej” postanowiło udać się pieszko z Wiednia do Londynu. Oryginalni amatorzy piłkarstwa liczą na to, że uda im się przybyć do Londynu przed dniem 7 grudnia.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,25 zł w tekście na pierwszej stronie . . . 1,50 zł na drugiej i trzeciej stronie . . . 0,60 zł Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie. Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr. Za ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. W Gdańsku za wiersz 7-lamowej . . . 15 fen. Drobne za słowo 5 fen. — tytulowe . . . 10 fen. Przy sądownym śledzeniu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw sportowych właściwe są Sąd w Toruniu. Za terminowy druk przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Stawackiego 19/21  
Rea. odpowiedzialny na Bydgoszcz: Jerzy Dobrostanski Mostowa 6  
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, 1. p.  
Redaktor odpowiesz. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, Świętojańska  
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Władysław Kawalkowski Inowrocław, Rynek 25.  
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanach, Rynek 10/11.  
Za ogłoszenia odpowiadają administracja Wydawnictwa „Dzień Pomorski”, „Dzień Bydgoski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Dzień Kaszubski”, „Dzień Kalwiński”  
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi  
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3 — zł z odnośnikiem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł przez pocztę z odnośnikiem . . . 3,56 zł noś opaską . . . 4,50 zł w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 zł przez chłopca . . . 2,30 zł z odbieraniem w administracji wprost od 2. zagranicą 4 gd . . . 7 — zł W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma  
P R E N U M E R A T A „DNIA KUJAWSKIEGO” miesięcznie w admini stracji 2,70 zł — na pocztach już z odnośnikiem kwartalnie 9,27 za miesięcznie 3,09 zł